

פסטיבל צ'וליוס באצזר - אולפן פתוח מס' 5

אהבה ושברון לב

גילה ירון - סופרן

צבי זמל - פסנתר

נעם וייסמן קורא משיריו

D. Elimelech - Homage to Yona Wollach דרור אלימלך - מחווה ליונה וולך

Y. Braun - The love of Therese du Meun י. בראון - אהבתה של תרזה די-מון
(מילים: לאה גולדברג)

Olivier Messiaen - Trois Melodies אוליבייה מסיאן - שלושה שירים
(1992-1908)

R. Schumann - Frauenliebe und -Leben ר. שומן - "אהבת אישה וחייה"
op. 42 (lyrics: A. von Chamisso) (מילים: אדלברט פון שאמיסו) (1856-1810)

ביום ראשון 16.12.2001 ז' חנוכה תשס"ב בשעה 16:30
במכון למורשת בן גוריון, מזרשת שדה בוקר

גילה ירון, סופרן, ילידת תל-אביב, למדה אצל הדסה טורק-בורנשטיין ואצל אליזבת שוורצקופף. מוכרת לקהל חובבי המוסיקה בארץ ובחו"ל מהופעותיה הרבות עם תזמורות, מקהלות, הרכבים קאמריים, רסיטלים והקלטות. ב-1990 זכתה בפרס מטעם רשות השידור והמועצה לתרבות ואמנות על ביצוע מצטיין של היצירה "אלזה" מאת יוסף טל. משנת 1982 נמנית על סגל ההוראה באקדמיה למוסיקה ע"ש רובין בירושלים, בה היא מכהנת כראש המחלקה הווקאלית. הופיעה רבות עם הפסנתרן צבי זמל, עמו היא גם מנחה זה מספר שנים סדנת ליד ואורטוריה לתלמידי המחלקה הווקאלית באקדמיה. שרה והקליטה את כל יצירותיו הווקאליות של מסיאן.

צבי זמל, פסנתרן יליד הארץ, סיים בהצטיינות תואר "אמן" באקדמיה למוסיקה ע"ש רובין בירושלים אצל פרופ' אלכסנדר תמיר, והמשיך לימודיו עם גבי דינה תורגמן. מאז סיום לימודיו הוא חבר סגל ההוראה באקדמיה למוסיקה בירושלים כמדריך קולי במחלקה הווקאלית. כמו כן מדריך במקהלת הילדים "אנקור". עבד עם האופרה הישראלית החדשה והשתתף בסדנאות הקיץ של המטרופוליטן אופרה בארץ. הופיע עם הזמרות גילה ירון וצילה גרוסמאיר (עמה הקליט שני תקליטורים עבור חברת שוואן הגרמנית) בקונצרטים בארץ ובחו"ל ובהקלטות לרדיו ולטלוויזיה.

דרור אלמילך, מלחין, משורר ורופא-פסיכיאטר, למד פסנתר וקומפוזיציה באקדמיה למוסיקה ע"ש רובין בתל-אביב, השתתף כמלחין וכפסנתרן במסגרות ביצוע שונות ונטל חלק ביצירת סרטי וידיאו ומוסיקה אלקטרונית לסרטים ובמיצגים רב-תחומיים. יצירותיו להרכבים קאמרליים ומוסיקה אלקטרונית וקונקרטיב נסיונית בוצעו בישראל, באירופה, בארה"ב ובקנדה. מייסדן של סדרות קונצרטים למוסיקה חדישה ("התרחשות לילית"). יצירותיו מופיעות על כ-20 תקליטורים. פרסם שבעה ספרי שירה וזכה השנה בפרס ראש-הממשלה לספרות.

יחזקאל בראון, שבחודש הבא ימלאו לו 80, הוא מוותיקי המלחינים בארץ. לימד שנים רבות באקדמיה למוסיקה ע"ש רובין בתל-אביב וישב בחבר השופטים בתחרות לשירה גרגוריאנית בקונסרבטוריון הלאומי בפאריס. יצירותיו משלבות מוטיבים ומקצבים עממיים ישראלים והשפעות ממקורות המוסיקה היהודית, בקווים מלודיים פשוטים ומתנגנים והרמוניות קונסוננטיות. הלחין יצירות ווקאליות רבות, לטקסטים מן המקורות ושירי משוררים. בימים אלה הוזמן לארה"ב לבצוע בכורה מיצירותיו ולסדרת הרצאות. בחודש הבא יצוין ובלו בקונצרט "אתנחתא" מיצירותיו.

יונתן מאת יונה וולך

אני רץ על הגשר	הם כורתים את ראשי בענף
והילדים אחרי:	גלדילה ואוספים את ראשי
יונתן,	בשני ענפי גלדילה ואורזים
יונתן, הם קוראים,	את ראשי בנייר מרשרש.
קצת דם,	יונתן,
רק קצת דם לקינוח הדבש.	הם אומרים,
אני מסכים לחור של נעץ,	באמת תסלח לנו,
אבל הילדים רוצים	לא תיארנו לעצמנו שאתה כזה.
והם ילדים	
ואני יונתן.	

על היצירה: דרור אלמילך מתרכז בכתיבת מוסיקה נסיונית, אלקטרואקוסטית ואלטרנטיבית. היצירה "מחוזה ליונה וולך" (1990), המוקדשת לזכר המשוררת שנפטרה ב-1985, היא יצירה אלקטרואקוסטית במבנה של קולאז', בו משולבים קטע מראיון שנערך עם המשוררת וקריאה בקולה של השיר הטראגי "יונתן", המושמע פעמיים. אופייה של היצירה תואם את אופיו המקונן של השיר והיא בעלת עוצמה רגשית.

יחזקאל בראון - אהבתה של תרזה די-מון למילים מאת לאה גולדברג

תרזה די-מון הייתה אשת אצולה צרפתית בסוף המאה ה-16 מאזור אביניון שבפרובנס. בהיותה כבת 40 התאהבה בצעיר איטלקי ששימש כמחנך לבניה, והקדישה לו 41 סונטות. כאשר עזב הצעיר את ביתה, שרפה את כל שיריה ופרשה למנוח. זכר שיריה נותר כאגדה. לאה גולדברג כתבה 10 סונטות על אהבתה הנכזבת שלה. היצירה נכתבה ב-1962 לבקשת השחקנית זהרירה חריפאי, שרצתה להגיש את השירים בזמרה, בליווי האקורדיוניסט יוסף אורג (שליווה את להקת הנח"ל, "בצל ירוק" ו"התרנגולים"). היצירה הוקלטה לרדיו בעיבוד לחליל, נבל וקונטרבס. תזמור היצירה טרם זכה לביצוע.

א.

קללה נמרצת זו שבה קוללתי,
שהתמימים קוראים לה אהבה -
הה, לו תדע מה בעיני שפלתי,
איך מתבזה נפשי במכאובה.

ב.

איני רוצה כל לילה בחלום
לראות אותך, איני רוצה לרעוד
בהיפתח דלתי. איני רוצה
לחשוב עליך כל שעות היום.

בתלתלי מכסיף כבר חוט שיבה,
חכמת-חיים רוממתי וגידלתי,
איכה ישלים לבי שכה נואלתי
בגלל מבט אחד ללא תשובה.

ובמבטן הער של נערות
בנות שבע-עשרה איני רוצה לראות
שחוק-ניצחון ובוז ועקיצה.
באהבה הזאת איני רוצה!

הה, חון את יום-סתווי אשר היה
צלול ורם באור הצהריים,
הה, חוס על בגרותי ותבונתה.

איכה בשלוותי האדישה
חייתי קודם, חכמה בוטחת,
ובגרותי נשאתי בלי בושה,

שלוות-לילי בורחת כצביה.
זו החרפה: אך אעצום עיניים
יזעק בשרי המתמרד: אתה!

ובלילות לא ביעתני פחד.
אך מה מתקו רגעי -
וציפייה נכלמת לפגישה.

ג.

הגאוונה! התתגאה אישה
על כך שלבבה אינו פתוח
ליפי הטבע ולשאר הרוח,
על כך שהיא עיוורת וחרשה!

הה, מה יפתה ביום ההוא העיר
במעגל הריה הבהיר,
איך זקנתה החיננית קרנה,
מוארת אור עיניך הצעיר.

מאימתי נחשבת כבושה
העין המבחנת, היודעת
מה אבן-חן תבחר לה לטבעת,
ולב רגיש, ונפש רגישה?

איך נתרככו ראשי המגדלים
מנוגה בת-שחוקך הנבונה.
הסמטאות כעדר איילים
אלך נהרו באמונה.

לא, לא אבוש, כי בכל דמויות-היקר
בך בחרתי, ומכל תפארת
הקסים אותי היופי הענן.

עמדנו מוקסמים על סף הבית,
שתולים בשלוותו של החלל
כצמד אילנות מאושרים.

אתה כאבן-חן שחורה, מוארת
בשמש הטובל בה את קרניו
וכל רואה מזיווה יטהר.

לבלוב שקד מול שיבתו של זית.
איכה הנצו הסלעים בטל,
איכה פרחו האבן בהרים!

ה.

אולי אינך יפה כל-כך, אולי
מבט אחר, בוחן, אדיש, פיכת,
בקסם תארך יפענח
כמה אותות המתפרשים לגנאי.

שעות רצופות גם רגעים קטנים
היו בינינו, רע חרישי.
עוד יום הלך ושוב תוקה נפשי
על החולף באלם אין-אונים.

אולי ימצא בך קפדן כילי
בזבוז של יד הטבע הנרשלת,
שבגרותך עיטרה בתום של ילד.
אך עד בלי די יפית בעיני.

האם רק קמט בחלקת פנים
או צבע סהר בתלתל ראשי
על יום רווה, גבוה וחופשי
יעיד בבית-הדין של השנים?

האם לאורך אמשילך בטל,
שרק ידה של רוח האוהבת
תדע מה רך בו בד צעיר מעל?

אכן, לא קם בי רוח לעצור
השמש בגבעון, למעני
באילון ירח לא עמד.

האמשילך לזוהר הכחלחל,
ענוג רוטט, בלב של השלהבת?
יפית בעיני מכל משל.

מהיר-חופז עבר עלי זמני,
אך כל שעה שנתברכה באור
זורמת בדמי - שלי לעד.

ז.
מחלוני וגם מחלוניך
אותו הגן נשקף, אותו הנוף.
ויום תמים מותר לי לאהוב
את הדברים אשר ליטפה עינך.

מול חלוניך וגם מול חלוני
בלילה שר אותו זמיר עצמו,
ועת ירטיט לבך בחלומו
אעור ואאזין לו גם אני.

האורן הזקן שבו כל מחט
את מבטך נושאת כטל טהור,
עם בוקר יקדמני בברכה -

דברים רבים מאד אהבנו יחד,
אך לא זרח באשנבך האור
עת בדידותי נגעה בבדידותך.

ט.
בתוך לבי כלואה ציפור עיוורת
וקול שירה מתוק מריח ורד.
אבל אתה אשר מאסת בי
לפתוח לא תאבה את סגור-לבי.

בחלומות לילי כבמכמורת
נצודה קונכיה וסוד דוברת,
אבל אתה שכה יקרת לי
לדעת לא תאבה את סוד לילי.

ומוות כי יבוא ובשלהבת
שלווה נצחית את ים לילי יאיר,
זהיר ורך יסגור את שמורותי,

יצמיד אלי האוזן הקשבת
ויאזין ללחש ולשיר
עד בידיו אפקיד את אוצרותי.

אוליבייה מסיאן - שלושה שירים

למה?

למה ציפורי האוויר,
למה השתקפויות המים,
למה ענני השמים,
למה?

למה עלי הסתיו,
למה שושני הקיץ,
למה שירי האביב,
למה?

למה אינם קוסמים לי,
למה?

למה, הו! למה?

החיוך (מילים: ססיל סובאן)

מילה מסוימות הנלחשת
על-ידך היא נשיקה
אינטימית ונמשכת
כנשיקה על הנפש.
פי רוצה לחייך
וחיוכי רוטט.

הכלה האבודה

זו הכלה הענוגה,
זהו מלאך הטוב,
זוהי הרוח על הפרחים.
זהו אתר-צהריים שטוף שמש,
זהו חיוך טהור כלב של ילד,
זוהי חבצלת לבנה דמוית כנף,
מתנשאת בקערת זהב!
הו, ישו, ברך אותה!
היא!
הענק לה מחסדך הגדול!
שישכיח סבלה, דמעותיה!
הענק לה שלווה, ישו!